

ZAKŁAD PROFILAKTYKI CHOROÓB SKÓRY
KATEDRA GERIATRII I GERONTOLOGII

ul. Święcickiego 6
60-781 Poznań

tel. 061 854 65 73
fax 061 854 65 73
e-mail: geriatria@ump.edu.pl

Poznań, 23 kwietnia 2017.

Recenzja rozprawy doktorskiej lekarki Justyny Szczech

pt.: "Obraz kliniczny i współczesne trendy w terapii autoimmunologicznych chorób tkanki łącznej."

Choroby układowe tkanki łącznej obejmują szerokie spektrum chorób o podłożu autoimmunologicznym. Proces zapalny mediowany immunologicznie prowadzi do zmian w stawach, narządach wewnętrznych i skórze. Ze względu na liczne manifestacje skórne, choroby autoimmunologiczne tkanki łącznej znajdują się w kręgu zainteresowań dermatologii.

Przedstawiona do recenzji rozprawa doktorska składa się z cyklu czterech spójnych tematycznie prac, zawierającego dwie prace oryginalne i dwie przeglądowe, z czego trzy artykuły dotyczą toczenia rumieniowatego, a jeden zapalenia skórno-mięśniowego, streszczenia podsumowującego te prace w języku polskim i angielskim. Doktorantka jest pierwszym autorem jednej pracy oryginalnej, opublikowanej w czasopiśmie anglojęzycznym polskim z IF 1,342, pkt. MNiSW 15,0, jednej przeglądowej opublikowanej w czasopiśmie anglojęzycznym z IF 2,118, pkt. MNiSW 25,0 oraz współautorem jednej pracy oryginalnej, opublikowanej w czasopiśmie anglojęzycznym z IF 2,118, pkt. MNiSW 25,0 i jednej przeglądowej opublikowanej w czasopiśmie polskim z pkt. MNiSW 12. Wszystkie prace zostały zamieszczone w czasopismach recenzowanych, przeszły więc ocenę niezależnych ekspertów, co przemawia za ich wysokim poziomem naukowym. Warto podkreślić, iż dwie prace ukazały się na łamach czasopisma Lupus, publikującego najnowsze wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych poświęconych wyłącznie jednej jednostce chorobowej – toczniowi.

Poza cyklem publikacji stanowiących rozprawę doktorską, lekarz Justyna Szczech jest autorem 3 prac oryginalnych i 3 prac kazuistycznych. Łączny dorobek naukowy wyliczony na podstawie zestawienia zamieszczonego na stronie Biblioteki Głównej Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu oraz informacji podanych przez Doktorantkę to 114 pkt. MNiSW i IF 8,408. Doktorantka podała nieprawidłowe wartości IF dla 2 dwóch prac opublikowanych w postępach

Dermatologii i Alergologii (podała wartość IF 0,845, a powinno być 1,342) oraz Lupus (podała 2,197 a powinno być 2,118). Na publikację oczekuje praca przyjęta do druku w renomowanym czasopiśmie dermatologicznym Amerykańskiej Akademii Dermatologii, w której Doktorantka jest drugim autorem (J Am Acad Dermatol 2016; Dec 29. pii: S0190-9622(16)31018-0. doi: 10.1016/j.jaad.2016.1042. IF 4,449).

Doktorantka spełnia więc kryteria stawiane rozprawom doktorskim przeprowadzanym na podstawie cyklu publikacji, zawarte w uchwale nr 23/II/2015 Rady Wydziału Lekarskiego Kształcenia Podyplomowego Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu z dnia 18 lutego 2015 roku w sprawie rekomendacji dotyczących kryteriów do oceny dorobku naukowego uprawniającego do wszczęcia i przeprowadzenia postępowań o nadanie stopni i tytułu naukowego.

Ocena cyklu prac włączonych do rozprawy doktorskiej w porządku chronologicznym

1. Samotij D., Szczęch J., Reich A. Nowe trendy w diagnostyce i leczeniu zapalenia skórno-mięśniowego. *Przegl Dermatol* 2015;102:183-197. Pkt. MNiSW: 12,0.

Praca przeglądowa opublikowana została w języku polskim w czasopiśmie dermatologicznym. Autorzy dokonali przeglądu 100 pozycji piśmiennictwa poświęconych zapaleniu skórno-mięśniowemu. Zestawiono autoprzeciwciała swoiste dla zapalenia mięśni i towarzyszące zapaleniu mięśni z antygenami przeciw którym są skierowane, częstością ich występowania w zapaleniu skórno-mięśniowym oraz fenotypem klinicznym. Opisano także związek zapalenia skórno-mięśniowego z nowotworami. Praca ta jest cenną pozycją dla polskich dermatologów praktyków, a także lekarzy innych specjalności, gdyż przedstawia podział idiopatycznych miozycji zapalnych, objawy skórne występujące u chorych oraz najnowsze, dostępne w 2015 roku, możliwości diagnostyczne i terapeutyczne zapalenia skórno-mięśniowego. Z pewnością przyczyni się do poprawnego rozpoznawania i leczenia tej choroby o heterogennym przebiegu.

2. Szczęch J., Rutka M., Samotij D., Zalewska A., Reich A. Clinical characteristics of cutaneous lupus erythematosus. *Adv Dermatol Alergol* 2016;32:13-17. IF: 1,342, pkt. MNiSW: 15,0.

Praca oryginalna, opublikowana w polskim czasopiśmie anglojęzycznym, której celem była analiza zmian skórnych i ich związku ze zmianami narządowymi w różnych odmianach toczenia rumieniowatego (cutaneous lupus erythematosus, CLE). Badaniami objęto 64 chorych, których stan oceniano z użyciem „Core Set Questionnaire”, narzędzia opracowanego przez Europejskie Towarzystwo Skórnego Toczenia Rumieniowatego (European Society of Cutaneous Lupus Erythematosus, EUSCLE) oraz wskaźnika ciężkości i powierzchni zmian skórnych (Cutaneous Lupus Erythematosus Disease Area and Severity Index, CLASI). Przeciwciała przeciwwądrowe

w surowicy wykrywano metodą immunofluorescencyjną na komórkach HEp-2 oraz testami immunoblot. Na podstawie analizy statystycznej uzyskanych wyników autorzy stwierdzili występowanie zmian narządowych u wielu chorych na skórny odmianę tocznia. We wnioskach stwierdzono, że wszystkie odmiany CLE różnią się istotnie między sobą objawami klinicznymi, co stwarza potrzebę wprowadzenia ujednoliconej klasyfikacji i opracowania narzędzia diagnostycznego, które w sposób bardziej precyzyjny, niż te dostępne aktualnie, pozwoli na ocenę stanu klinicznego chorych. Stwierdzono także, iż podtypy przeciwciał przeciwjądrowych nie są ściśle związane z poszczególnymi odmianami choroby, z wyjątkiem przeciwciała anti-Ro istotnie statystycznie częściej występującego u chorych z nadżerkami na błonach śluzowych jamy ustnej oraz zaburzeniami hematologicznymi w przebiegu skórnej odmiany tocznia.

3. Reich A., Werth V.P., Furukawa F., Kuhn A., Szczęch J., Samotij D., Szepietowski J. Treatment of cutaneous lupus erythematosus: current practice variations. *Lupus* 2016;25:964-972. IF: 2,118, pkt. MNiSW: 25,0.

Praca oryginalna opublikowana została w czasopiśmie anglojęzycznym. Przedstawia wyniki badań przeprowadzonych przez zespół o międzynarodowym składzie, w którym oprócz dermatologów z Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu uczestniczyli badacze z ośrodków prowadzących leczenie autoimmunologicznych chorób tkanki łącznej w Niemczech, Stanach Zjednoczonych i Japonii. Badanie oparte na sondażu ankietowym przeprowadzono wśród 82 respondentów, zajmujących się leczeniem skórnej odmiany tocznia rumieniowatego, co pozwoliło na stwierdzenie różnic w podejściu do terapii tej jednostki w różnych krajach. Autorzy zwrócili uwagę na różnice w ocenie skuteczności leczenia poszczególnych podtypów skórnej odmiany tocznia rumieniowatego, czego nie uwzględniano wcześniej w badaniach klinicznych oraz na różnice w podejściu terapeutycznym w różnych krajach, wynikające z dostępności różnych metod terapii oraz odmienności populacyjnych w przebiegu choroby.

4. Szczęch J., Samotij D., Werth V.P., Reich A. Trigger factors of cutaneous lupus erythematosus: a review of current literature. *Lupus* 2017;0: 1-17.

Anglojęzyczna praca przeglądowa, której celem było przedstawienie czynników środowiskowych, indukujących lub zaostrzających przebieg skórnej odmiany tocznia rumieniowatego w świetle najnowszych danych piśmiennictwa. Autorzy spośród 1549 publikacji dostępnych w bazach MEDLINE i CINAHL dokonali wyboru 167 prac odpowiadających celowi pracy. Wśród czynników środowiskowych znalazły się; promieniowanie ultrafioletowe, palenie papierosów, radioterapia, liczne leki, a także nowotwory złośliwe. Zdaniem autorów powyższe

dane oraz związane z nimi implikacje diagnostyczno-terapeutyczne, powinny zostać uwzględnione w opracowaniu wytycznych dotyczących postępowania u chorych na CLE.

W podsumowaniu stwierdzam, iż prace składające się na rozprawę doktorską stanowią cenne pozycje piśmiennictwa o wartościach zarówno naukowych jak i dydaktycznych. Potwierdzeniem słuszności podjętych badań dotyczących CLE jak i płynących z nich wniosków, są opublikowane w bieżącym roku w marcowym numerze Journal of the European Academy of Dermatology and Venereology wytyczne dotyczące leczenia skórnej toczeni rumieniowatego (J Eur Acad Dermatol Venereol 2017;31:389-404).

Rozprawa spełnia wszystkie ustawowe wymogi stawiane tego typu opracowaniom.

W związku z tym, mam zaszczyt przedstawić Wysokiej Radzie Wydziału Lekarskiego Kształcenia Podyplomowego Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu wniosek o dopuszczenie lekarki Justyny Szczęch do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Wnoszę też o wyróżnienie rozprawy.

Dr hab. med. Mariola Pawlaczyk, prof. UMP

dr hab. med. Mariola Pawlaczyk
specjalista
dermatolog - wenerolog
7772655

Poznań, 23 kwietnia 2017 roku.